

[Udenrigsministeren.]

kedes det som bekendt i juni i år at få bragt de militære operationer til ophør ved etableringen af en våbenhvile. Grundlaget for denne hurtige aktion fra sikkerhedsrådets side var først og fremmest den fundamentale enighed, som kom til syne mellem de to supermagter i det øjeblik, da konflikten truede med at antage et større omfang.

Under de fortsatte drøftelser i sikkerhedsrådet i juni søgte visse lande at opnå en vedtagelse, der stempede Israel som aggressor og ensidigt krævede en tilbagetrækning af de israelske styrker til deres udgangspunkt. Fra dansk side fremhævede vi stærkt, at tiden ikke var til at fordele skylden, men derimod til at tage fat på de underliggende politiske problemer og stræbe henimod en varig løsning på den mellemøstlige konflikt. Beslutninger måtte være afbalancerede for at sikre varig og stabil fred. Et krav om tilbagetrækning af de israelske styrker måtte afbalanceres med et krav om ophævelse af krigstilstanden og fredeligt samliv mellem alle lande i området inden for sikre grænser. Visse andre landes modstand mod en afbalanceret løsning førte imidlertid, som det vil erindres, til, at drøftelserne i sikkerhedsrådet brød sammen.

Heller ikke den efterfølgende ekstraordinære plenarforsamling førte til noget resultat. Under de konsultationer, som herefter kom i gang mellem sikkerhedsrådets ikke-permanente medlemmer, og hvori jeg selv havde lejlighed til at deltage, var vi i første række bestræbt på at skabe et balanceret grundlag for senere konsultationer mellem de permanente medlemmer af sikkerhedsrådet. Disse bestræbelser førte bl. a. til fremlæggelse af en dansk skitse som modvægt til et allerede foreliggende, oprindeligt indisk forslag. Inden de påregnede stormagtsdrøftelser var kommet i gang, blev sikkerhedsrådet imidlertid på foranledning af Den forenede arabiske Republik indkaldt til møde om sagen.

Det hovedproblem, vi i dag står over for, er at få udpeget en særlig FN-repræsentant, der på verdensorganisationens vegne kan samarbejde med begge konfliktens parter. Alle synes at være enige om det principielt ønskelige i at få en sådan repræsentant

udpeget. Vanskelighederne står imidlertid i forbindelse med formuleringen af visse af de retningslinjer, som sikkerhedsrådet skal fastsætte for hans virksomhed, herunder navnlig vedrørende tilbagetrækningen af de israelske styrker.

Fra dansk side har vi anlagt det grundsynspunkt, at en resolution ikke vil være nyttig eller praktisk, medmindre begge konfliktens parter kan acceptere den eller i hvert fald affinde sig med den. Vi har mindet om de talrige resolutioner — det løber op i flere hundrede — som sikkerhedsrådet og generalforsamlingen i løbet af de sidste 20 år har vedtaget om mellemøstlige spørgsmål, uden at vi derved er kommet konfliktens løsning nærmere. I overensstemmelse hermed har vi for nylig i sikkerhedsrådet rettet en indtrængende appel til rådets medlemmer og konfliktens parter om ikke at insistere på afstemning om resolutionstekster, hvorom der ikke er opnået enighed. Vi har endvidere henstillet, at rådet udsætter sine forhandlinger, så der bliver tid og mulighed for yderligere underhåndsdøftelser i første række mellem de permanente medlemmer af sikkerhedsrådet.

Den våbenhvile, der takket være sikkerhedsrådets indgriben nu hersker i Det mellemste Østen, hænger i en tynd tråd. Gang på gang opskræmmes verdensoffentligheden af nye, alvorlige episoder i området. Jeg behøver blot fra den seneste tid at minde om sænkningen af en israelsk destroyer og den israelske beskydning af ægyptiske olieraffinerier. Faren for sådanne episoder vil stige i takt med den militære genopbygning, som finder sted i området. Det haster derfor med at få gang i bestræbelserne for at finde en politisk løsning, der kan danne grundlag for en fredelig udvikling i området, og på dansk side vil vi gøre vort yderste for at bidrage til en sådan udvikling.

Et andet centralt FN-problem er nedrustningsspørgsmålet. Under de aktuelle nedrustningsforhandlinger koncentrerer interessen sig fortsat om spørgsmålet om at hindre en yderligere spredning af nukleare våben. Forelæggelsen af enslydende sovjetiske og amerikanske udkast til en ikke-spredningsaftale synes at have bragt et spredningsforbud et skridt nærmere.

Det er imidlertid klart, at der endnu er